

DĚTSKÉ DENÍK SCÉNY 1.

Fabrika SVITAVY

SOBOTA 10.6.2017

NA ÚVOD...

...prvního čísla Deníku Dětské scény 2017 bych vás, naše čtenáře, ráda pozdravila a přivítala na přehlídce, na kterou se osobně velice těším.

Těším se na všechny recitátory. Je podle mne výrazně povzbuzující, že se stále některé děti a mladí lidé zajímají o prózu i o poezii a mají chuť a touhu sdělovat posluchačům své vnímání vybraného textu, chtějí se podělit o svůj osobní zážitek při jeho čtení a činí tak často s lehkostí, radostí, zaujetím a mnohdy zcela osobitě.

A jelikož se zabývám divadlem, tak se obzvláště těším na dětské divadelní soubory a jejich inscenace. Vnímám jako naprosto úžasné, že dnešní děti a mládež stále baví se setkávat a společně vytvářet divadelní inscenace, a při tom si klást mnohé otázky. Chtějí hledat, experimentovat, zkoušet, učit se, možná se i trochu trápit s tím, jak na to, bavit se, být spolu a zajímat se o divadlo. Možná chtějí být součástí divadelní **pospolitosti**. A je skvělé, že mají své průvodce (pedagogy, lektory, vedoucí), kteří jim s tím pomáhají a vedou je pro ně dosud nevyšlapanou cestou. Mezi tyto průvodce počítám i lektorský sbor.

A také se těším na mnohé známé a kamarády, se kterými se setkáváme jednou za rok právě zde, ve Svitavách na Dětské scéně, abychom aspoň na pár dnů, chvil, hodin spolu pobyli a popovídali si. Zároveň se nebráním novým kontaktům a seznamování.

Samozřejmě že se těším i na jednotlivá čísla Deníku. Věřím, že se nám je pro vás opět podaří stvořit. Záměrně nepíšu napsat, jelikož opět nepůjde jen o texty, ale také o vizuální informace. Přesněji řečeno o fotografie, obrázky, ikony, grafické značky a komiks. V redakci jsme se dohodli, že letos budou kreslit dospělí a vyslovovat se děti. Tak uvidíme, jaké budou obrázky dospělých a slovní formulace a obraty dětí. Především bych byla ráda, kdyby pro vás byly připravené rozhovory zajímavé, zápisy z diskusních klubů čtivé a reportáže z exkurzí vtípné. Kéž jsou pro vás nové rubriky a prosby výzvu, nikoli však nepříjemnou. Jsem zvědavá, jak se nám bude dařit naplnit motto celé přehlídky – slunce, kruh a **pospolitost**.

Příjždím do Svitav jednoduše natěšená a plna očekávání. Příjemné spolubytí nám všem!

Hana Volkmerová

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY PRO RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Eliška Grödllová, Alžběta Davidková, lektorky této dílny, a sedmnáct nejmladších recitátorů se budou scházet celé tři dny přehlídky, a tak dnešní setkání věnovali důkladnějšímu seznamování, příjemnému hraní a celkovému prozkoumávání jejich vzniklého společenství. Během jedné hodiny, která je na dílnu vyhrazena, došlo na pět her.

Nejdříve se měl každý představit jménem a říci, co má a co nemá rád. Ovšem tak, aby to začínalo stejným písmenem, jako je iniciála (první písmeno) jména: Nikoleta má tedy ráda nutelu a nemá ráda nějaký nehty (snad gelové). Zara má ráda zajímavé přírodní vědy a nemá ráda záškodníky. Anna má ráda akční sporty a nemá ráda ančovičky. Daniel má zase rád deskové hry a nemá rád doktory. Eliška miluje Estonsko a nejlépe ementál. Viki má ráda vložky a nemusí vajčka. Náta nutelu a nivu, Jeroným má rád jablka a nemá rád jaky (Pozn.: jak divoký, bos mutus, a jak domácí, bosgrunniens, asijský tur, kterému hrozí vyhynutí). Nina, která hru začínala a nic jí nenapadlo, na konci říká, že má ráda Norsko a pro změnu nesnáší nutelu.

Následovala hra Na upíra. Upírem byla na začátku Nikoleta, a protože se ukázalo, že paměť dětí je ve vynikajícím stavu, bylo těžké se z pozice krvelačnicka dostat. Jak řekla lektorka Bětko: „Vy máte paměť jako blázen.“

Pak Bětko určila dvojice a ty měly přijít na to, co mají společné, a co naopak rozdílné. Dozvídáme se, že ve skupině mají lidé společnou barvu očí, zálibu v recitaci nebo sandály. Také je spojuje to, že mají rádi vlky, jdou na gympl, mají blondaté vlasy nebo kratasy. Odlišují se v tom, že jeden má a druhý nemá rád čtení, jeden sportuje a druhý ne, jeden má ponožky a druhý je bos, jsou holka a kluk, jeden má a druhý nemá hodinky, mají tričko a šaty nebo mají rozdílnou barvu a délku vlasů.

Zjišťování pokračovalo ve čtveřicích. Společně mají rádi koláče, dramaťák, delfíny nebo mají domácího mazlíčka. Naopak je rozděluje vztah k chuti cibule, sourozenci různého věku, to, že každý bydlí v jiném kraji, nebo těšení do školy. Když vznikly dvě velké skupiny, společně mají to, že nikdo ještě nemá vlastní dítě, jsou z různých měst, recitují texty různých autorů, někdo má rád psy a někdo kočky. Nakonec se spojili všichni - přidala se i Bětko s Eliškou - a dál hledali, co mají stejné a různé dohromady.

Veronika Rodová

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY PRO RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Na osmadvacet recitátorů čekal ostrý start přehlídky. Rozehřívací dílnu před prvním vystoupením pro ně připravily lektorky Dominika Prokopová a Eliška Rojiková, studentky dramatické výchovy na DAMU.

První část dívky věnovaly seznamování společenství s hraním si se jmény. Dominika rozehrávala: „Vytvoř rým na své jméno.“ Karolína / já jsem líná. Jirka / sirka. Tereza / jsem ze železa... Některá jména však i svým nositelům zamotala hlavu: Haštal ... hmm ... maštal. Následoval vyšší stupeň dovednosti: „Ať se z vašich monogramů dozvíme, co máte rádi a co nikoli.“ (Sami si najděte, komu vyjádření patřilo.) Homer – rum, toffífee – nemoci, šílenosti – šok či recitace – koprovka.... Vrcholem se stal souboj jeden na jednoho. Dvě skupiny a mezi nimi rudá opona. Vyhrává ten, kdo si lépe zapamatoval jména. Skupina vyslala svého zástupce, který čekal, až se opona spustí a kdo se proti němu objeví na druhé straně. Pak ho mohl sestřelit tím, že řekl jeho jméno. Výjimečně se ze souboje stal vzájemně vyděšený pohled jako v zrcadle. Nejvýstižnější reakcí byla: „Ty máš ale přeci to divný jméno, no...!“ V tu chvíli už byl počáteční ostych

VČERA JSME VIDĚLI...

ten tam. Přesto u některých zúčastněných bylo znát, že jsou opatrní na svůj zevnějšek, připravený již na veřejné vystoupení.

V druhé části se pozornost přesunula na jednotlivé recitátory. Po krátké automasáži, při níž vznikla spontánně bubnovací skladba, si každý vybral peříčko. Eliška instruovala: „Zkuste ho udržet ve vzduchu po dobu hraní hudby.“ Všichni foukali, zkoušeli a hledali vyváženost mezi silou a délkou dechu potřebného k zabránění pádu jemného předmětu. Hudba dala impuls k péči o pírkou. V obličejích se zračilo nadšení i radost nejen z jednotlivých pokusů, ale především z náhodných setkávání tváří v tvář. Prolínání těl vypadalo jako předem připravená pohybová choreografie se silným energetickým nábojem. Najednou všichni působili jako **pospolitý** celek. Píseň dozněla.

Dominika je vyzvala, aby se vrátili do kruhu: „Řekněte první větu toho, co budete recitovat a my se to podruhé pokusíme společně nadabovat.“ Tímto způsobem vzniklo několik kolážovitých básní, např.:

Bylo nebylo
Dveře salóňku hotelu Karolína
Byla jednou jedna medúza
Byl jednou jeden zrzavý člověk
Nikdo se zkrátka nechtěl smát
No, není ona nána?
Už toho bylo dost!

Závěr patřil společně vytvořenému stroji na čokoládu, kterým se všichni naladili na odstartování přehlídky.

Josef Pekárek

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY S RECITÁTORY 4. KATEGORIE

„Chtěli bychom si to s vámi užít. Jak jinak než hrou“, byla jedna z prvních vět, kterými lektorky Lenka Janyšová a Barbora Meda Řezáčová zahajovaly první dílnu pro recitátory 4. kategorie. Větou předznamenaly, že smyslem setkání bude zahrát si spolu několik her, přitom se začít vzájemně poznávat a navazovat přátelské vztahy. Děti stojící v kruhu si postupně házely imaginární míč, přitom říkaly své jméno a k tomu nějakou svou vlastnost, případně i jednu zvláštnost, kterou byly ochotné na sebe prozradit. Dozvěděli jsme se kupříkladu to, že Veronika jezdí na koních a nesnáší ukecané lidi, že Ondra je ukecaný a hrozně prokrastinuje (pozn. redakce: odkládá povinnosti a úkoly na pozdější dobu), Terka má ráda hudbu a nesnáší lež, Jirka má tiky, Lenka se bojí se ptáků a miluje vanilkovou zmrzlinu, Saša se nedokáže charakterizovat a má rád vysavač, Martina nesnáší pomluvy a Patrik miluje hudbu a nesnáší škrkání křídou.

V následující aktivitě všichni rovnoměrně vyplňovali prostor, na tlesknutí se zastavili, rychle vytvořili dvojice s tím, koho měli nejbližší. Ve třiceti vteřinách si měli o sobě navzájem něco říci. 3-2-1-stop. Pak hledali nového partnera.

Dále si skupina sedla na zem do kruhu a pod vedením lektorek rekapitulovala, co si kdo o kom zapamatoval. Například Františka chodí do dramtáku a má ráda lidi. Dan naopak nikdy do dramtáku nechodil a nechápe, co tady dělá. Johanna hraje na ukulele. Na Dětské scéně byla už

minulý rok. Ondra má rád svíčkovou a občas si jen tak sedne do lesa. Veronika má spoustu zvířat, pochází z Rokytnice a je ryba.

Lenka rozdělila všech dvacet jedna recitátorů do pěti skupin a Bára začala vysvětlovat pravidla další aktivity: „Ve skupinkách přijďte na to, co máte všichni společného. Jednu věc, co umíte, máte rádi. A druhou, co nemáte rádi. Jednu věc zpracujte jako živý obraz, druhou volnou technikou.“ Zatímco skupinky byly zaujaty tímto zadáním, lektorky je obcházely a upřesňovaly nejasnosti. Během prezentace měly diváci přijít na to, co se jim jednotlivé skupiny pokoušely o sobě sdělit. A poté jim tvůrci osvětlili svůj záměr.

V závěrečné části dílny si se účastníci dílny bez mluvení seřadili podle různého klíče, který Bára a Lenka nastolily, např. podle odstínu vlasů, velikosti chodidla, podle poslední číslice telefonního čísla recitátorů.

Když dílna skončila, od lektorek jsem se dozvěděl, že jejich cílem bylo, aby se účastníci dílny měly možnost vzájemně poznat. Večerní dílna pak bude zaměřena na divadelní proces, ale cíl je stejný. Směřovat k **pospolitosti**.

Roman Manda

Rachel Kellerová

Vojtěch Brodský

Anna Orálková

VČERA JSME VIDĚLI...

Jiří Buršík

Kristýna Jiříčková

Josef Blažej

NA SLOVÍČKO S...

...RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

**O ČEM JE TEXT, KTERÝ JSI
RECITOVAL(A)? JAKÉ TÉMA BYS
CHTĚL(A) PŘEDAT DIVÁKOVI?**

ANETA KAPUSTOVÁ

(Ivona Březinová: Lauro, ty jsi ale číslo)

Text jsem vybírala s mamkou a přišel mi humornej, zajímavěj. A má to i něco do sebe. Ta část s tím klukem je taky trochu o mně. Zaujaly mě taky reakce diváků, když se smáli. Text mi přišel ani ne moc dětskej, ani ne moc dospěláckej, ale prostě akorát pro mě.

ELIŠKA MAUEROVÁ

(Květa Legátová: Víla Vřesový květ)

No že já se cítím úplně stejně jako ta víla. Mám taky ty ségry a občas se dostanu do té stejné situace jako ona. To je ta myšlenka, proč vyprávím ten text.

KAROLÍNA JASOVSKÁ

(Thomas Stearns Eliot: Mangodžery a Rumpelíza)

Mně baví, že já fandím víc těm kočkám. Připadají mi víc sympaticky, odvážný, že dokážou dělat ty různé lumpárny. A jak jsou na ni lidi naštvaní, tak to je prostě směšný – vždyť jsou to jenom kočky.

TIMON DRAHOŇOVSKÝ

(Ludvík Aškenazy: Malá noční hudba)

Ten kluk během toho rozhovoru s tatínkem udělal hrozně velký vývoj, jak to pochopil, tu hudbu. Já sám jsem muzikant, hraju na flétnu a hudbu mám – tak proto o ní recituju.

JIŘÍ NEZVAL

(Claudine Desmarteauová: Gustíkovy patálie)

Je to o klukovi neustále si stěžujícím na svou rodinu. Spousta věcí se mu na té rodině nelíbí. Divák ať si to hlavně užívá. Text mi přišel vtipný, líbil se mi.

HAŠTAL ORT

(František Jaromír Rubeš: Vrabec a kůň)

Že je dobrý dávat bacha na to, co nám ostatní řeknou, vnímat to a porozumět tomu.

SAMUEL CHLOPČÍK

(Alois Mikulka: Vrána a liška)

Je to parodie. Vrána si z té lišky dělala srandu, liška si myslela, že ji přelstí, a té lišce se to nepovedlo. Vrána dokázala lišku přelstít.

Ptala se Eva Davidová

ZEPTALI JSME SE...**...NA DIVÁCKÉ DOJMY
Z VYSTOUPENÍ RECITÁTORŮ
3. KATEGORIE****ZAÚJAL TĚ NĚKTERÝ Z TEXTŮ SVÝM
TÉMATEM?****Jana Kepková (56 let)**

Mnoho textů bylo krásných a líbily se mi, protože byly humorné, zádušné, hlubavé a hluboké. Pěkných textů byla spousta a je těžké vybrat ten jeden, který by byl úplně nejlepší.

Vojtěch Brodský (13 let)

Nejvíce mě asi zaujal text Malá noční hudba (Pozn.: recitoval Timon Drahoňovský) tím, že byl velmi dojemný.

Tereza Nováková (12 let)

No, mě se líbily všechny, ale nejvíce mě zaujaly texty Gustíkovy patálie (Pozn.: recitoval Jiří Nezval) a Kouřím (Pozn.: Jiří Buršík). Líbilo se mi, jak byly oba texty vtipné a také to, jak byly interpretovány. Ale nejsem si jistá, jestli bych to sama zvládla odříkat, protože se to spíš hodí pro kluky.

Šimon Škrdla (12 let)

Svým významem mě překvapil text Miminkaření. A také to, že si ho Terezie Hodková vybrala. Také se mi líbil text Zrzek (Pozn.: Josef Blažej), u kterého mě velmi pobavila pointa celého příběhu.

Lenka Hodková (42 let)

Nejvíce mě zaujaly potíže s doručováním (Pozn.: Trable čápa, doručovatele) a malý chlapec, který skvěle text o čápovi doručujícím miminka ztvárnil. To se mi líbilo asi nejvíce, hlavně kvůli humorné stránce, kterou do toho dokázal vložit.

**KTERÝ Z RECITÁTORŮ TĚ OSLOVIL SVOU
INTERPRETACÍ?****Jana Kepková**

Mnoho recitátorů bylo perfektních. A kdyby se vzali jeden po druhém, u každého by se našlo něco, co bylo nesmírně zajímavé, velmi osobité a především nenapodobitelné.

Vojtěch Brodský

Velmi mě zaujal druhý recitátor v pořadí (Pozn.: Jiří Buršík), protože celou tu pointu vyjádřil poslední větou a moc se mu to povedlo.

Tereza Nováková

Pro mě byla velice působivá interpretace Kláry Ondráčkové (Pozn.: Čas pro človíčka). Líbilo se mi, jak citlivě to přednášela.

Šimon Škrdla

Zaujal mě přednes Matěje Neumanna, jehož interpretace textu Trable čápa, doručovatele byla velmi výrazná. Líbila se mi jeho dramatizace textu.

Lenka Hodková

U některých dětí mi přišlo, že k jejich nízkému věku mi něco tak tragického, jako byly některé texty, nesedí. Měla jsem pocit, že pár textů by mělo být spíš pro vyšší kategorii.

Ptala se Anna Marie Kocychová

VCERA JSME VIDĚLI...

Žaneta Chlumská

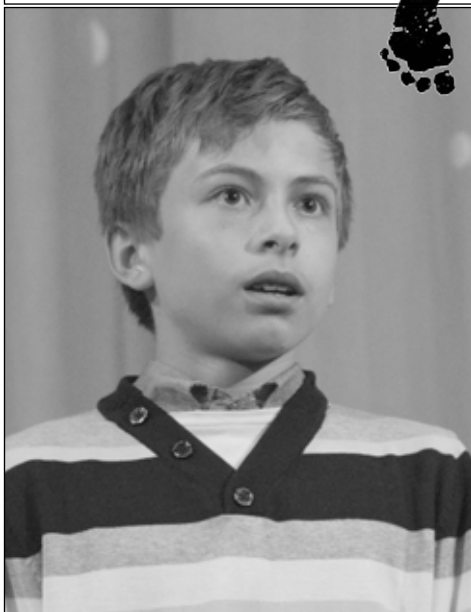
Jan Rambousek

Lucie Čermáková

VČERA JSME VIDĚLI...

NAHLÉDLI JSME DO...

Matěj Neumann

Josef Mařík

Kristýna Weiglová

...SEMINÁŘE R – OD TÉMATU K INTERPRETACI

V semináři Ireny Konývkové se sešla pestrá dvacítká účastníků. Po rychlém seznámení potřebujeme sladit společné vnímání a terminologii, proto zapisujeme vše, co se týká přednesu poezie a prózy. I to, co mají obě oblasti společné. Z klíčových slov zachycuji: výběr textu – sdělení – příběh – rytmus – obrazy – porozumění textu – vnitřní zaujetí – výrazové prostředky – technika – mluvní dovednosti – kontakt a komunikace – členění textu – pointa – postoj na jevišti – mluvě (postava, vypravěč) – kontext doby a autor díla – kostým.

V odpoledních vystoupeních recitátorů 3. kategorie mají seminaristé sledovat především téma. Je adekvátní vzhledem k přednášce? Pochopili jsme, co chce říct? Při večerním setkání je pak vzrušující sledovat, jak se vnímání jednotlivých recitačních vystoupení u účastníků semináře liší. Devadesátiminutová debata je věnována těmto otázkám...

Když recitátor mluví za postavu (v přímé řeči), může udělat gesto? Má se objevovat opakující se charakteristické gesto pro postavu? (např. v přednesu Terezy Novákové - Pierre Gripari: Pár bot) Pokud gesto dítěti pomáhá, např. oddělit nějakou část nebo třeba vstoupit do vypravěčského partu konkrétní postavy (např. při střídání mluvcích), pak má v přednesu své místo, i když je to jakási úlitba dítěti. Záleží na osobnosti dítěte, gesto může pomoci hlavně u mladších recitátorů.

Jak interpretovat text, který má specifickou grafickou podobu? (viz Shaun Tan: Vyrobit si mazlíčka; přednášel Jan Prosecký) U takového textu musí být v přednesu jasně zvolený klíč, který divákovi pomůže pochopit sdělení. Jinak se divák ztrácí. Klíč je téma, které chci sdělit. Názory na toto přednesové vystoupení jsou velmi odlišné: pro někoho stavba textu neměla vývoj a nevedla k pointě, někomu vadilo uvedení autora a titulu na konci vystoupení.

Jaká témata se objevují v textech mladších recitátorů? Často nejde o závažná sdělení a univerzální témata, přednáší se o blízkých, přátelích, rodině... Malé děti se ale přece nemusí bát říct, že si text vybrali proto, že je to prostě legrace. Naplnit takový cíl - pobavit diváka - je pro mladší a méně zkušené recitátory adekvátní, dostatečný.

Jaké prostředky může přednášeč využít k odlišení jednotlivých postav v textu? (Mluvíme o přednesu Alžběty Dohnalové - text Julie Donaldsonové Gruffalo.) Divákům jednoznačně vadilo přehrávání postav (had, liška ad.), snaha o odlišení postav změnou hlasu a tlačení na hlasivky. Změnu mluvcího v textu můžeme naznačit také odlišným tempem, pauzou, tělovým napětím. Při hledání výrazu jednotlivých mluvcích může malému dítěti pomoci třeba představa, pohyb postavy, který si vyzkouší (např. jak se hýbe, když je vážná, jak se hýbe, když je plíživá).

Je vhodné, aby dítě přednášelo Aškenazy Dětské etudy? Tyto texty nejsou vhodné pro dětský přednes, protože jsou psány z pohledu dospělého. Nicméně: Timon Drahoňovský dokázal, že textu plně rozumí a souzní s ním. Při přípravě přednesu je však povinností pedagoga upozornit přednášeče na možná rizika posuzování textu porotami přehlídek (nevhodnost věku) - a výběr je pak vědomým rozhodnutím přednášeče.

Následující den budou účastníci semináře pod vedením Ireny Konývkové rozebírat konkrétní texty přednášečů 4. a 2. kategorie a diskutovat proběhlá vystoupení.

dav

NA SLOVIČKO S...

...S IRENOU KONÝVKOVOU,
LEKTORKOU SEMINÁŘE R**Jak jsi se dostala k dětské přednesu?**

V 5 letech jsem v lázních v Darkově přednášela na besídce básní: Okurčičko, okurčičko, nechod' k lesu na políčko, myška tam má domeček, ukousne ti koneček. Všichni se hrozně smáli a já to nechápala. Myslela jsem to vážně. Opravdu jsem nechtěla, aby okurčičce myška ukousla koneček! Přesto mě nepochopení diváka neodradilo a přednášela jsem dál, až jsem se dopřednášela do dramátku, kde jsem dodnes.

Co tě na dětském přednesu nejvíc baví?

Hledání textů s dětmi, jejich prozkoumávání a povídání si nad nimi. Dostaneme se tak k mnohým tématům, ke kterým bychom se jinak spolu nedostali. Díky nim máme pak k sobě blíže. Je to jeden z báječných střípků, které vytváří přátelství.

Co ti na dětském přednesu naopak nejvíc vadí?

Předpoklad, že každý učitel českého jazyka musí umět naučit své žáky přednes, ač na vysokých školách není třeba na dané fakultě žádný seminář přednesu. Tedy alespoň nebyval. Doufám, že se situace mění. I když..... Kde by se pak vzaly mechanicky odříkané texty v okresních kolech?

Máš raději poezii, nebo prózu?

Pro mě je jakýkoli text výzva. Je mi to vlastně jedno. Je pravda, že děti si víc vybírají prózu a k poezii je musím víc vést. Není to úplně tak, že by si poezii nosily, ale prózu si přinesou. Poezii jim musím nabízet. Pak většinou posbírám knížky ze své vlastní knihovny, dám to do kufru a přijedu do dramátku a nabízím jim je.

Je pro nějaký věk dítěte vhodnější próza než poezie?

Není to tolik o věku, jako spíš o typu dítěte. Básničky pro malé děti bývají hodně rytmické a pro děti, které nejsou rozenými přednášči, je těžké ten jednoduchý rytmus rozbourat. Podléhají mu. Když je chci získat pro přednes, tak jim raději dávám kratší prózu. Protože vyprávění, kde jsou logické věty, jim jde snadněji a jsou v tom šikovnější, než když dostanou jednoduchou básničku, která má právě ten jednoduchý a pravidelný rytmus. Byť by se mohlo zdát, že je próza pro ně složitější. Ale jsou samozřejmě i malé děti, které zvládnou ten rytmus narušit a jít po významu.

Jsou nějaké návodné cesty či nástroje, jak s dětským interpretem hledat v textu téma?

Mám jednu takovou berličku pro děti – podívej se na poslední odstavec. Autor většinou do posledního odstavce dává to hlavní sdělení. Nebo do posledního verše. Když na to nemůžeme přijít a zkoumáme, tak říkám, pojď, jdeme si přečíst konec. A většinou děti, jak už na tom dlouho pracují, tak si mohou dokonce udržet i přednes, ale už zapomenou na naše dlouhé rozhovory, o čem a proč to říkají. Potom se jich ptám, proč to říkáš? Nevím, odpoví. Tak se podívej na konec. Je to berlička, ano. Ale nemusí to platit pro všechny texty. Každé pravidlo má spoustu výjimek. Ale vím, že tohle pomáhá.

V čem vidíš hlavní rozdíly při práci s mladšími dětmi a těmi staršími?

Čím jsou děti starší, tím víc se jde po tématu a chuti něco sdělit. Nebo i chuti si zkusit nějaký text, který jde třeba i proti nim. Kdy je jim text výzvou a chtěním toho dítěte. Zatímco u těch mladších je to spíše o tom, že chtějí vyprávět příběh. Příběh, který je zaujme a dost často je to proto, že je legrační. Není to tolik o tématu.

Jaký text tě v poslední době oslovil?

Osobně mám teď nejvíc v hlavě text Balada štedrovečerní, který recitoval můj žák. Ale jestli myslíš, co jsem v poslední době četla, tak já bohužel při čtení moc neodpočívám. Když čtu, tak už uvažuji, jak by se to dalo dramatizovat, nebo jak by se to dalo říkat. Když chci odpočívát, tak si musím brát na dovolenou detektivku, protože tu rozhodně dramatizovat nebudu. Ale dostala jsem nedávno výběr textů Ivana Blatného.

Děkuji za rozhovor.

Ptala se Hana Volkmerová

VČERA JSME VIDĚLI...

Jan Prosecký

Matěj Kročil

Terezie Hodková

VČERA JSME VIDĚLI...

Viktorie Vaňáčková

Šimon Škrdla

Klára Ondračková

ZAPSALI JSME...

...NA BESEDĚ LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Jana Franková a Jaroslav Provazník hovořili s Timonem Drahoňovským o textu Ludvíka Aškenazyho *Malá noční hudba*. Nejdříve se ptali na způsob výběru textu. Timon dal na doporučení paní učitelky. Jaroslav silně vnímal téma hudby, dokázal vytvořit atmosféru koncertního sálu. Vztah syna a tatínka se dostal na druhou kolej. Timon k tomu dodává: „Táhli jsme to přes hudbu.“ Jana chválí laskavý způsob zacházení s textem, Timon podle ní text „nemučí“, netlačí na něj. Není například potřeba dělat za každým slovem pauzu. Když se text nekouskuje pauzami, je tam větší vypravěčský tah, text je pro posluchače srozumitelnější. Jaroslav připomíná důležitost podívat se na původní verzi textu. Recitátoři si někdy texty předávají a neuvědomují si, že původní verze může být mírně jiná. Stojí za to přečíst si i další texty od téhož autora, nebo celou knížku, ze které text je. Zrovna právě Ludvík Aškenazy patří k autorům, kteří pečlivě zachází se slovy, přesně ví, proč tam to které slovo dal a jakékoliv změny oslabují jeho záměr.

Zuzana Jirsová a František Kaska mluvili s Terezou Novákovou o textu *Pár bot Pierra Gripariho*. František popisuje svůj dobrý pocit z osobnosti Terezy, která se odráží v jejím projevu. Tereza má v sobě talent vypravěče, někdy se ale její hlas nepřírozeně houpal nahoru a dolů. Zuzka se ptá, o čem text pro Terezu je. Vysvětluje, jak je důležité si zvolit text, kde může recitátor sdělit jeho poselství, jeho téma. Ne jen vyprávět příběh. Porozumět myšlenkám, co jsou za slovy, a ty sdělit. Také je velmi důležité uvědomovat si vlastní tělo. Jestli je povolené nebo zapojené, jestli gesta vznikají přirozeně nebo působí mechanicky. Ptá se, zda gesto, které si Tereza vymyslela pro postavu doktora, pomohlo jí jako interpretce nebo mělo pomoci představit diváků. František uvažuje, nakolik jsou důležité uvozovací věty přímých řečí. Jaké je jejich místo, když už recitátor vytvoří postavy a dokáže je v hlase přesně udržet a odlišovat.

Martina Longinová a Radek Marušák rozebírali přednes Kristýny Jiříčkové, která recitovala text Evy Papouškové *Strom s červenými kuličkami*. Kristýna je podle Martiny talentovaná vypravěčka, je cítit, že se textem baví. Má představivost, příběh vypráví tak, že posluchač je zvědavý, co se bude dál dít. Kristýna potvrzuje, že zná celou knihu, četla ji. Postavu učitelky ale příliš přehrává, až paroduje. Důraz na jednotlivé postavy ubližuje příběhu, ten mezi nimi zaniká. Hlavní linie děje tak slabne, smysl ustupuje do pozadí. Ale diváci by měli odcházet s pocitem, že chápou hlavní myšlenku, rozumí poselství ukrytému v textu. Možná je problém v tom, jako kdo text Kristýna vypráví. Je jedním z dětí nebo je vypravěčkou? Radek upřesňuje: „Nejvíce mě baví situace, kdy malá holčička visí hlavou dolů. To je ústřední situace. Kvůli tomu se příběh vypráví, k tomu chce vypravěč dospět. Všechno by tedy mělo sloužit tomuto cíli. Ty jsi vypravěčka, nemůžeš být dítě z mateřské školy.“ A pozor, v češtině je důraz na předložce.

Veronika Rodová

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORY DÍLEN DEŤSKÝCH RECITÁTORŮ

Položili jsme všem lektorkám tři stejné otázky: Jak jsi se dostala k dětskému přednesu? Co tě na dětském přednesu nejvíce baví (zajímá)? Co ti na dětské recitaci nejvíce vadí? A poté jsme požádali o nakreslení obrázku: Prosím, nakresli mi divadlo.

DOMINIKA PROKOPOVÁ

1. Jako dítě a dospívající osoba jsem chodila do dramaťáku, jezdila jsem na divadelní tábory a občas jsem zavítala do nějakého divadelního souboru. Pak mě uhranula dramatická výchova coby pedagoga a od té doby se jí držím.

2. Divadlo mě provokuje, inspiruje, zneklidňuje a neustále baví. Baví mě každá chvíle, kdy mě něco, co vidím, ovlivní a posune někým jinam. A každé setkání s jednoduše, která funguje a má sílu.

3. Když se z tvorby stane nacvičování, které je řízeno direktivně a mnohem víc se řeší kde a v čem, než jak a proč.

ALŽBĚTA DAVIDKOVÁ

1. K dětskému divadlu jsem se víceméně dostala skrze studium dramatické výchovy. Takže se tím spíše dostávám k otázce, jak jsem se dostala ke studiu dramatické výchovy. Mám vystudovaného bakaláře ze sociální práce, téměř i magistra, ale těsně před zakončením jsem si uvědomila, že to asi nebude to ono, co chci dělat. Tak jsem se začala porozhlížet po něčem, co by mi bylo bližší a zároveň by to nešlo úplně mimo obor, který už mám vystudovaný. Věděla jsem, že chci s lidmi (dětmi) pracovat nadále, ale ne(jen) způsobem, který mi nabízí sociální práce. K divadlu jsem měla vždycky blízko. Způsoby práce, všestrannost a možnosti dramatické výchovy se mi zalíbily, a tak se stalo...

2. Divadlo obecně mě prostě baví. Nejsem nijak vyhraněná, jako divák ráda zajdu na všechno. Ale v poslední době mě dost baví site-specific.

3. Na dětském divadle mě nejvíce baví obrovské možnosti, rozmanitost, všestrannost, radost, ... Je skvělý, kolik dovedností a schopností (po všech stránkách včetně osobnostních) si děti během tvorby mohou osvojit. Na divadle mě nejvíce vadí, když na něj nemám dostatek času. :)

LENKA JANYŠOVÁ

1. K dětskému přednesu jsem se dostala skrze děti, které mám v dramatickém kroužku. Navštívili jsme dětskou scénu a viděli jsme, jak se recituje, a to mě získalo pro recitaci.

2. Jednak mě baví nacházet nové texty a to, jak se dá jeden text podat různými způsoby, jak se dá různě interpretovat, a tím dojít k zajímavým a různým řešením.

3. Vadí mi, když recitátor mluví k lidem, kteří s ním nekomunikují. Například koukají do země nebo někteří porotci do papíru.

ELIŠKA ROJÍKOVÁ

1. V rámci dramatické výchovy na ZUŠ Ostrov.

2. Baví mě jedinečnost interpretací.

3. Vadí mi, když se promění v kolovrátek.

ELIŠKA GRODLOVÁ

1. S dětským divadlem a přednesem se potkávám a vlastně pořádně seznamuji až v posledních pár letech, při studiu na DAMU.

2. Na dětském divadle mě nejvíce baví, když představení baví mě a zároveň to baví i samotné děti, které hrají. Zajímá mě proces vzniku inscenace s dětmi, protože jsem to ještě pořádně nezažila. A taky mě zajímá, jak je to s přípravou recitátorů.

3. Nejvíce mi na dětském divadle vadí, když je to nějakým způsobem za hranou toho, v čem se děti nebo mladí lidé cítí dobře, a pak se v tom necítí dobře ani divák. Moc nemusím, když představení má za cíl o něčem vypovídat šokujícím způsobem. Většinou to nedopadne dobře.

BARBORA MEDA ŘEZÁČOVÁ

1. No, můj mladší a rozhodněji extrovertní bratr kdysi rozhodl, že by bylo fajn chodit do dramaťáku. No a já jako starší nerozhodná sestra jsem ho následovala... No a nějak mě to chytlo, nějak hodně... No a teď to nějak studuju na DAMU a nějak jsem se v tom našla...

2. Baví mě, že je neskutečně svobodný. A tvůrčí. Baví mě, když baví děti a když ony ví, o čem hrají, co recitují. A taky mě baví tyhle divadelní přehlídky, kde dospěláci mají za úkol kreslit obrázky do zpravodaje. On totiž pak ten dospělák najednou nemusí být tak úplně dospělý, no a to mě taky hodně baví.

3. Nebaví mě, když se recituje nebo hraje z povinnosti. No a nebaví mě to, když to nebaví děti a jejich paní učitelku nebo pana učitele, když to berou jako úkol. A ještě mě to moc nebaví, když se jde tou nejrychlejší a nejsnadnější cestou a nestane se tam nic „kouzelného“

DNES HRAJÍ...

...SVAČINA, ZUŠ LEOŠE JANÁČKA, FRÝDLANT NAD OSTRAVICÍ

RAOUL

Jak vznikl název vašeho souboru?

Filip: No, protože jsme hodně svačili.

Ajka: A to trvá dodnes.

Co vás na divadle baví?

Filip: Někdo řekl, že mě to baví?

Jitka: No ale do dramaťáku chodíš už osmým rokem....

Lucka: Jídlo.

Ellka: Mamča (Pozn.: mamča je označení pro vedoucí Jitku).

Alča: Hrát různé charaktery a postavy.

Co vám na divadle nejvíc vadí?

Všichni: Málo jídla.

Proč jste se pustili do inscenování Sempého výtvarné knihy Raoul Taburin?

Lucka: Jitka nám řekla, buď to budete hrát, nebo nedostanete jídlo.

Všichni: Co kecáš, Lucko!!!!!!

Pavel: Společně jsme se domluvili.

Kdo s knihou přišel?

Všichni: Jitka.

Co vás na ní zaujalo?

Kresby a jemný humor.

Jak probíhalo zkoušení?

Pohoda s občasnými překážkami.

Proč jste se rozhodli využít při inscenování plošné loutky? V čem vám pomáhají?

Loutky vyjadřují minulost a zároveň nám pomáhají zahrát situace, které bychom nebyli schopni sami zahrát. A Jitka má ráda loutky.

Hrajete tuto inscenaci často? Pro koho?

Zatím jsme ji hráli čtyřikrát na různých přehlídkách. Rodiče to ještě neviděli.

Jak byste charakterizovali Francii?

Bagety. Víno, jídlo. Žervé. Akordeon. Makronky. Sýry.

O čem je podle vás Raoulův příběh?

...ironie osudu? ...ale spíše to vnímáme tak, že každý má svou slabinu, kterou ne vždy dokáže prozradit kvůli okolnostem a vlivu společnosti.

Jaký Raoul je?

Milý. Nemehlo na vztahy. Ochotný. Čestný.

Zručný. Má smysl pro humor.

Znáte ve svém okolí někoho podobného?

Možná, ale nevíme o něm.

Máte vy nějaké tajemství, které jste třeba v určité době nemohli, a nyní můžete do Deníku Dětské scény prozradit?

To by vás zajímalo, co?

Zatloukali jste už někdy něco?

Většinou známky, ale rodiče to nakonec vždycky zjistí. A my jsme ukradli želvu. Jednou se nám podařilo zamknout F. na terase, kdyby se na nás tenkrát neusmálo štěstí v podobě uklízečky, F. tam trčí doteď. Zatloukali jsme to před J.

Umíte jezdit na kole?

Umíme, a dokonce si dokážeme opravit řetěz, když se zadaří.

Ptala se Hana Volkmerová

DNES HRAJÍ...

...NA POSLEDNÍ CHVÍLI, ZUŠ OSTROV

PAC A PUSU ANEB NĚCO Z BROUČKŮ

Jak vznikl název vašeho souboru?

Náš soubor chodí všude na poslední chvíli!

Název vznikl v roce 1994.

Proč jste se pustili do inscenování Broučků?

Hráli jsme část příběhu při zahájení filmového festivalu Oty Hofmana v Ostrově - byli jsme ještě malí, tak jsme hráli světlušky. Pak jsme si četli společně knížku (zaujalo nás, že v příběhu jsou veselé okamžiky a naučilo nás, že v příběhu před začátkem zimy), ale i smutné chvíle (když je Brouček v ohrožení života). V současné době hrajeme Broučky pro děti mateřské školky a pro nižší stupeň základních škol.

Co vás na divadle baví?

Baví nás společná práce, společné vymýšlení nápadů, předávání příběhů divákům a samozřejmě „jídlení“ vyučovací hodiny (na Vánoce a před vysvědčením).

Co vám na divadle nejvíc vadí?

Tma v zákulisí (nemůžeme najít rekvizity) a vedro v kostýmech.

Podle fotografie to vypadá, že pospolitost pro vás není cizím slovem. Co vás tedy spojuje?

Že chodíme všichni na poslední chvíli. Většinou se nám to tak povede. Proto se tak jmenuje i náš soubor.

Představení se jmenuje „Pac a pusu“. Máte vy nějaký vlastní pozdrav?

Jirka: My jsme zatím nic nevymysleli, ale chceme si vymyslet svůj vlastní pozdrav. Zatím máme jen pac a pusu, které využíváme v představení.

Měli jste nějaké trampoty při zkoušení?

Odešly nám dvě holky, které to s námi nacvičovaly. Pak jsme je vyměnili. Jak držíme ty látky, tak to bylo složité vymyslet, abychom stihli být jak na jevišti, tak u látky.

Dokonce větu. Neposlušnost je...

Všichni: My. (Smích)

Kdo je podle vás entomolog?

Jirka: Když jsme na soutěži divadelních souborů, tak bych řekl, že je to někdo, kdo se zabývá uměním a divadlem. Tipnul bych si že scénáři. (Pozn.: Entomolog je vědec zabývající se hmyzem, broučky.)

Která postava z Broučků je vám nejsympatičtější?

Zuzka, Barča, Terka: Beruška – hravá, milá, hezká, malá.

Jirka: Kmotříček s tatínkem – dokáží všechno vysvětlit Broučkovi v klidu.

Jaké broučky máte nejraději?

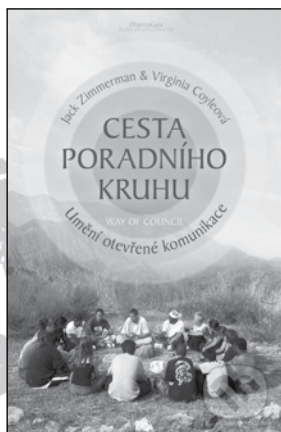
Berušky...berušky...já se brouků bojím.

Ptal se Josef Pekárek

NA NOČNÍM STOLKU REDAKTORŮ...

...KNIHA CESTA PORADNÍHO KRUHU

„Udělejte kruh... Sedněte si do kruhu...“ Všichni, kdo kdy chodili do dětského divadelního souboru (nebo ho vedli), tuhle větu asi znají. Pracovat a mluvit v kruhu je úplně přirozené. Možná si říkáte, hm, nic nového pod sluncem, tohle přece dobře znám. Když se však začnete do knihy *Cesta poradního kruhu*, může vás překvapit hloubka a souvislosti, kterými tento známý a užívaný způsob práce autoři popisují. Jack Zimmermann takto pracuje s dětmi i dospělými, žáky i studenty, politiky, manažery i rodinami a jinými profesními i intimnějšími společenstvími od roku 1980. Kniha nepodává jen návod a metodiku, snaží se postihnout ducha této techniky. Autoři knihy tomuto způsobu věřili natolik, že v Kalifornii založili neziskovou organizaci Ojai Foundation, která praxi poradních kruhů rozvíjí již několik desítek let.

Když zasednete v kruhu, můžete spolu mluvit. Můžete se radit, povídat si nebo hrát hru. Když se ale opřete o principy poradního kruhu, můžete dospět k objevným rozhodnutím v nelehkých otázkách, jak popisuje jedna situace v knize: mladý muž se poprvé účastní poradního kruhu, kam ho přizval jeho dědeček, člen rady starších v indiánské vesnici. Indiánský kmen dostal od vlády nabídku prodat území, na kterém žijí, developerské společnosti. Muži kmene se sejdou v poradním kruhu. Jeden po druhém si berou mluvící hůl a vypráví historky, které se váží ke každodennímu životu kmene, ale zaznívají i příběhy, které se váží k historii či mytologii jejich společenství. Mluví v příbězích. Příběhy mluví. Na vahách příběhů potěškávají hodnotu **pospolitosti** a hodnotu nabízené finanční částky. Mladý muž stále čeká na to, až začne porada podle zavedených představ. Pak čas kruhu vyprší a muži se rozcházejí. Mladík se dědečka ptá, jak to, že takhle promarnili vymezený čas. Vždyť k žádnému závěru nedošli! Co si počnou? A dědeček říká, že rozhodnutí padlo. Přišlo tiše a nenápadně skrze vzájemné propojení, které umožnil společný záměr a sdílení v kruhu, spojení se sebou samým, s ostatními a s místem, kde žijí a kde žili jejich předkové.

Kruh představuje magický způsob, jak dojít k hluboké podstatě věcí. Stanovte si čas, mluvíte od srdce a nasloucháte srdcem. Mluvte, jen když držíte mluvící předmět (to může být cokoliv). Mluvte k věci a buďte spontánní, ale i struční, postihněte podstatu. Zachovávejte důvěrnost. Mějte na mysli dobro své i ostatních. Pak je možné ponořit se do větších hloubek a dospět k rozhodnutím ve věcech, které nemusí být jednoduché ani jednoznačné. Kruh nás vrací ke kořenům lidské civilizace a zvedá stavidla hlubší moudrosti, vede nás k podstatným hodnotám v našem každodenním společenství a **pospolitosti**.

Petra Bandouchová, pracovnice Muzea romské kultury v Brně, která se knihou inspiruje ve své pedagogické práci, říká: „Díky sdílení dochází k rozvoji posilování vzájemných vztahů a poznávání sama sebe. Poradní kruhy lze však využít i při řešení konfliktů nebo při procesu rozhodování“ [...] „Na textu oceňuji zejména praktické rady, jak dětem poradní kruhy představit, jak kruh samotný zahájit a jak se vyrovnat s účastníky kruhu, kteří se staví do role rebelů a sabotérů.“

Virginia Coleová, Jack Zimmermann: *Cesta poradního kruhu: umění otevřené komunikace*. Praha: DharmaGaia, 2016. Knihu mají i ve Svitavách, v knihkupectví Selinger na náměstí.

VČERA JSME VIDĚLI...

Hana Reitzová

Michaela Horníková

KOUTEK JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE...

...POSPOLITOST

Když se řekne **pospolitost** nebo také společenství, můžeme si představit určitou skupinu lidí, která žije na jednom místě – (po)spolu – a je propojena vazbami příbuzenskými, přátelskými či sousedskými. Lidé žijící v **pospolitosti** mají k sobě blízko, udržují vztahy na osobní nebo intimní úrovni, spojují je společné zážitky, podobné zájmy a cíle. Členové takového společenství spolupracují v rámci celku. Význam slova **pospolitost** souvisí se slovním základem s-polu, v původním významu z púle. Dělat něco s někým společně tedy znamená, že každý přispěje svým dílem.

Německý sociolog Ferdinand Tönnies vymezil v roce 1887 dvě základní formy lidského soužití: **pospolitost** a společnost. Na rozdíl od **pospolitosti**, která funguje na vzájemném sdílení, termínem společnost označil uskupení, ve kterém panují vztahy neosobní či odosobňující se, dokonce i prospěchářské, tedy v tom smyslu, že druhý člověk se stává prostředkem k dosažení osobních cílů konkrétního jedince.

Slovo společnost dnes vnímáme v daleko širším významu než zmiňovaný sociolog. Společností může být národ, občané určité země, náboženská, kulturní, zájmová, profesní a jiná skupina, která může fungovat na principu **pospolitosti**.

Pospolitost. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2017-06-09]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pospolitost>

Petráková, V. & Kraus, J. (1998). *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia.

Tereza Nováková

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA INTERNETU

www.drama.cz/ds

ZAHLÉDLI JSME...

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2017

SOBOTA 10. ČERVNA

8.15–9.15	dílň pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
9.00–12.30	semináře A–E	Fka, stodola, KaP
9.30–12.30	vystoupení recitátorů 4. kategorie	kino
10.00–11.15	1. blok přehlídky dětského divadla – vystoupení pro veřejnost	
14.00–15.45	1. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	zahájení přehlídky dětského divadla	
	Pac a pusu aneb něco z Broučků	
	Na poslední chvíli, ZUŠ Ostrov	Fka
	Raoul	
	Svačina, ZUŠ Leoše Janáčka, Frýdlant nad Ostravicí	Fka
16.15–17.45	beseda lektorského sboru s recitátory 4. kategorie a jejich doprovodem	MMG
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 3. kategorie	Tyjátr
16.15–18.15	dílň pro recitátory 2. a 3. kategorie	SZŠ
	seminář R	Trám
16.15–17.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 1. bloku	Fka-2. podl.
16.15–17.15	dětský diskusní klub	Fka-aula
17.15–18.15	diskuse o představeních 1. bloku	Fka, stodola
18.30–19.30	raut pro recitátory	Fka-foyer
20.00	doplňkový program	
	Horský asketa zlodějem tomelů / Kaki jamabuši	
	Papouškování / Kučimane	
	Divadlo kjógen, Brno	Fka

Fka	Fabrika Svitavy
KaP	Kavárna V Parku
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Alternativní klub Tyjátr
Trám	Divadlo Trám

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 1.

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Josef Pekárek, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 1 - 9. června 2015 v 22:01. Náklad 250 ks.